

Regionkontoret
Regional utveckling
Anna Lindskog
Social hållbarhetsstrateg

Beslutsförslag

Datum	Diarienummer
2025-11-21	RS251082

Regionstyrelsen**Beslutsförslag Riktlinjer för Region Hallands arbete med nationella minoriteters rättigheter****Förslag till beslut**

Regionstyrelsen beslutar att

- Anta riktlinjer för Region Hallands arbete med nationella minoriteters rättigheter

Sammanfattning

Alla Sveriges kommuner och regioner ska anta mål och riktlinjer för sitt minoritetspolitiska arbete sedan lagen om nationella minoriteter och minoritetsspråk förstärktes 2019.

Region Halland föreslår anta mål och riktlinjer för sitt arbete med nationella minoriteters rättigheter. Mål och riktlinjerna syftar till att säkerställa lagstiftningens intentioner inom Region Hallands verksamheter och pekar på insatser som behöver införlivas i Region Hallands ordinarie verksamhetsplanering.

Region Hallands strategi "Halland Bästa Livsplatsen 2035" och dess underliggande strategier, såsom Hälso- och sjukvårdsstrategin, Kulturstrategi med kulturplan och Strategi för hållbar tillväxt, stödjer arbetet med nationella minoriteters rättigheter. Det finns också stöd för arbetet i Region Hallands policy, såsom policy för likabehandling och diskriminering.

Bakgrund

Sedan 2010 har Sverige haft en lag som har till avsikt att skydda nationella minoriteter och minoritetsspråk (2009:724). 2019 trädde ändringar i minoritetslagen i kraft, som stärker rättigheterna. Syftet med de stärkta rättigheterna är att motverka diskriminering och utsatthet, möjliggöra inflytande och delaktighet samt stödja språklig och kulturell identitet, med förtydligat fokus på barn. Lagen ger de nationella minoriteterna rätt till information, skydd av kultur och språk samt rätt till delaktighet och inflytande.

De fem erkända nationella minoriteterna i Sverige är judar, romer, samer (som också är ett urfolk), sverigefinnar och tornedalingar. Minoritetsspråken är finska, jiddisch, meänkieli, romani chib och samiska samt varieteter av dessa språk.

Minoritetstillhörigheten bygger på självidentifikation, som innebär att det är upp till varje enskild individ att själv avgöra om hen anser sig tillhöra en eller flera nationella minoriteter.

Utifrån lagstiftningen är samtliga svenska myndigheter:

- skyldiga att informera minoriteterna om deras rättigheter
- skyldiga att skydda och främja minoriteternas språk och kultur och särskilt viktigt är barns och ungas rätt att få utveckla sitt språk och sin kultur.
- skyldiga att ge minoriteterna inflytande över frågor som berör dem. Barns och ungas möjlighet till inflytande och samråd ska främjas särskilt.
- skyldiga att anta mål och riktlinjer för sitt minoritetspolitiska arbete och dessa ska på begäran kunna lämnas ut till den myndighet som har uppföljningsansvar för lagen. Det centrala är att kommuner och regioner förhåller sig strategiskt och systematiskt till sitt ansvar för de nationella minoriteterna och minoritetsspråken och att arbetet sker i samråd med de nationella minoriteterna. Ansvaret för själva utformningen avgörs av kommuner och regioner utifrån de lokala förhållandena.

Det finns även särskilda rättigheter för finska, meänkieli och samiska:

- Enskilda har rätt att använda finska, meänkieli respektive samiska vid muntliga och skriftliga kontakter i ärenden i vilka den enskilde är part, om ärendet kan handläggas av personal som behärskar språken.

- Det finns även en skyldighet att verka för att det finns tillgång till personal med kunskaper i finska, meänkieli respektive samiska där detta behövs i enskildas kontakter.

Region Hallands riktlinjer för arbete med nationella minoriteters rättigheter följer lagstiftningens struktur. Arbetet med nationella minoriteter är aktuellt för alla nämnder i Region Halland. Syftet är att öka medvetenheten, stärka skyddet för nationella minoritetsspråk, och främja minoriteternas kultur och identitet.

Övergripande områden i Region Hallands Mål och riktlinjer för arbetet med nationella minoriteters rättigheter är:

- Information och myndighetsbemötande
- Skydda, främja och utveckla språk och kultur
- Möjligheter till inflytande
- Arbeta mot diskriminering

Övervägande

Region Hallands riktlinjer för arbete med nationella minoriteters rättigheter är ett viktigt steg i arbetet för att säkerställa att regionen uppfyller intentionerna med minoritetslagstiftningen. Arbetet med nationella minoriteters rättigheter är en del av Region Hallands övergripande arbete för att främja likabehandling och motverka diskriminering. Regionen har ett ansvar att säkerställa att alla invånare, oavsett bakgrund eller tillhörighet, har möjlighet att delta och vara delaktiga i samhället.

Barnkonsekvens- och jämställdhetsanalys

Barnkonventionen slår fast att alla barn har rätt till likabehandling och skydd mot diskriminering. I detta ärende påverkas barn som tillhör nationella minoriteter direkt eller indirekt. Dessa barn har rätt till information, skydd av kultur och språk samt rätt till delaktighet och inflytande.

Det finns skillnader i hur barn från nationella minoriteter upplever sin situation i Sverige. Dessa skillnader kan förklaras av faktorer såsom diskriminering, brist på tillgång till information och service på minoritetsspråk,

brist på representation och inflytande i beslutsprocesser. Barn från nationella minoriteter ofta upplever sig vara marginaliserade och exkluderade från samhället.

Barnets bästa i detta ärende är att säkerställa att alla barn, oavsett bakgrund eller tillhörighet, har möjlighet att delta och vara delaktiga i samhället. Detta kan uppnås genom att regionen arbetar strategiskt och systematiskt för att skydda och främja nationella minoriteters rättigheter.

Vad gäller jämställdhetsaspekten, finns det skillnader i hur kvinnor och män från nationella minoriteter upplever sin situation i Sverige. Kvinnor från nationella minoriteter kan uppleva dubbel diskriminering, både på grund av sin tillhörighet till en nationell minoritet och på grund av sitt kön. Det är viktigt att regionen beaktar jämställdhetsaspekten och säkerställer att alla invånare, oavsett kön eller tillhörighet, har möjlighet att delta och vara delaktiga i samhället.

Källor: Minoritet.se

Ekonomiska konsekvenser av beslutet

Inga ekonomiska konsekvenser med anledning av beslutet

Förvaltning

Krister Björkegren
Regiondirektör

Bo-Josef Eriksson
Regional utvecklingsdirektör

Bilaga:

Riktlinjer för Region Hallands arbete med nationella minoriteters rättigheter

Styrelsens/nämndens beslut delges

Samtliga nämnder och styrelser i Region Halland